БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 57 (6492)
МАРТЫН 18
СРЕДА
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ арад гүрэнэйнгөө засагай дээдэ органой—СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан тон шухала шиидхэбэринүүдые нэгэн һаналтайгаар, бүрин һайшаажа ба дэмжэжэ байна.

1953 оной мартын 15-да болоһон СССР-эй Верховно Соведэй заседани тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Мартын 15-да, үдэрэй 2 часта, Кремльдэ, Кремлевско Ехэ Ордон соо СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси нээгдэбэ.

Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй хамтарһан заседаниие Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **М. А. Яснов** нээбэ.

Депутат М. А. Ясновой дурадхалаар СССР-эй Верховно Соведэй сесси хадаа СССР-эй Верховно Соведэй депутат, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй Секретарь **Иосиф Виссарионович Сталинай** дурасхаалые хүл дээрээ зогсожо хүндэлбэ.

Түрүүлэгшэ хадаа Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэн тухайда сессидэ мэдээсэбэ. Сесси хадаа Клемент Готвальдын дурасхаалые хүл дээрээ бодожо хүндэлөөд, Президент К. Готвальдын нүгшэһэнтэй дашарамдуулан, Чехословацка Республикын Национальна Суглаанда эльгээгдэхэ Хандалга баталан абаба.

Түрүүлэгшэ — Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **М. А. Яснов** сессиин үзэмжэдэ иимэ асуудалнууд табигдана гэжэ мэдээсэбэ:

1. СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшые һунгаха тухай.
2. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшые томилхо тухай.
3. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав тухай ба СССР-эй министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай.
4. СССР-эй Верховно Соведэй Секретариие һунгаха тухай.
5. СССР-эй Конституциин 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай.

Сесси хадаа зүбшэхэ зүйлнүүдтээ эдэ асуудалнуудые нэгэн дуугаар оруулба.

Депутат **Н. С. Хрущевой** дурадхалаар сесси хадаа ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь дашарамдуулан депутат **Н. М. Швернигые** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгануудһаа сүлөөлөөд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр Н. М. Швернигые һунгаба.

Сесси хадаа СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр **Климент Ефремович Ворошиловые** нэгэн дуугаар һунгаба.

Зүбшэхэ зүйлнүүдэйнгээ хоёрдохи асуудалаар — ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшые томилхо тухай депутат **Л. П. Берия** Түрүүлэгшэ үгэ үгэбэ.

Сесси болбол ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр **Георгий Максимилианович Маленковые** томилолго нэгэн дуугаар баталаад, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй состав тухай дурадхал оруулхыень тэрээндэ даалгаба.

Сесси хадаа зүбшэхэ зүйлнүүдэйнгээ гурбадахи асуудалые ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй состав ба ССР Союзай министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай асуудалые хаража үзэбэ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Г. М. Маленков** СССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ СССР-эй министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха ба ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй состав тухай дурадхал оруулба.

СССР-эй Верховно Совет ССР Союзай Министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. **Маленковой** оруулһан иимэ дурадхалнуудые палата палатаараа тус тустаа голосовалжа баталба:

СССР-эй гүрэнэй аюулгүйе сахиха Министерствые, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерство болгон нэгэдхэхэ.

СССР-эй Сэрэгэй Министерствые ба Далайн-Сэрэгэй Министерствые нэгэ Министерство —СССР-эй оборонын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай Министерствые ба худалдаа наймаанай Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Хүдөө ажахын Министерствые, хлопководствын Министерствые, совхозуудай Министерствые, бэлэдхэлэй Министерствые, ой модоной ажахын Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Дээдэ һуралсалай Министерствые, кинематографиин Министерствые, искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедые, радиоинформациин Комитедые, Главполиграфиздатые, ажалай резервнүүдэй Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй культурын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Хүнгэн промышленностиин Министерствые, эдеэ хоолой промышленностиин Министерствые, мяха ба һүнэй промышленностиин Министерствые, загаһанай промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Хара металлургиин Министерствые, үнгэтэ металлургиин Министерствые нэгэ Министерство— металлургическа промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Автомобильна ба тракторна промышленностиин Министерствые, машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерствые, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерствые станок бүтээлгын Министерствые нэгэ Министерство—машина бүтээлгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Транспортна машина бүтээлгын Министерствые, судна бүтээлгын промышленностиин Министерствые, хүндэ машина бүтээлгын Министерствые, барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Электростанцинуудай Министерствые, электропромышленностиин Министерствые, хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство — электростанцинуудай ба электропромышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Зэбсэгжэлгын Министерствые ба авиационно промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство — оборонно промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

СССР-эй ой модоной промышленностиин Министерствые, саарһанай ба модо үйлэдбэрилгын промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын Министерствые, машина бүтээлгын предприятинуудые барилгын Министерствые нэгэ Министерство — барилгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Далайн флодой Министерствые, гол мүрэнэй флодой Министерствые, Хойто далайн замай Главна управлениие нэгэ Министерство — Далайн ба гол мүрэнэй флодой Министерство болгон нэгэдхэхэ.

Геологиин Министерствые болюулаад, тэрээнэй уялгануудые металлургическа промышленностиин Министерстводэ, нүүрһэнэй промышленностиин Министерстводэ нефтяной промышленностиин Министерстводэ, химическэ промышленностиин Министерстводэ, барилгын материалнуудай промышленностиин Министерстводэ болон ашагта малтамалнуудай промышленностиие мэдэжэ байһан бусад Министерствонүүдтэ тус тустань даалгажа үгэхэ.

СССР-эй автомобильна транспортын Министерствые болюулаад, тэрэнэй уялгануудые зам харилсаанай Министерстводэ даалгажа үгэхэ.

Арадай ажахые материально-техническэ талаар хангаха СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедые (Госснаб) ба эдеэ хоолой болон промышленна товаараар хангаха СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедые (Госпродснаб) СССР-эй Госплантай нэгэдхэхэ.

Верховно Совет хадаа ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Г. М. Маленковой** дурадхаһан ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй иимэ составые нэгэн дуугаар батална:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министр — **Берия Лаврентий Павлович.**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министр — **Молотов Вячеслав Михайлович.**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй оборонын Министр — Советскэ Союзай Маршал **Булганин Николай Александрович.**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо — **Каганович Лазарь Моисеевич.**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба СССР-эй дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай Министр — **Микоян Анастас Иванович.**

СССР-эй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй Министр — **Козлов Алексей Иванович.**

СССР-эй культурын Министр — **Пономаренко Пантелеймон Кондратьевич.**

СССР-эй хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин Министр — **Косыгин Алексей Николаевич.**

Нүүрһэнэй промышленностиин Министр — **Засядько Александр Федорович.**

Нефтяной промышленностиин Министр — **Байбаков Николай Константинович.**

Металлургическа промышленностиин Министр — **Тевосян Иван Федорович.**

Химическэ промышленностиин Министр — **Тихомиров Сергей Михайлович.**

Машина бүтээлгын Министр — **Сабуров Максим Захарович.**

Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын промышленностиин Министр—**Малышев Вячеслав Александрович.**

Электростанцинуудай ба электропромышленностиин Министр —**Первухин Михаил Георгиевич.**

Оборонно промышленностиин Министр — **Устинов Дмитрий Федорович.**

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министр — **Юдин Павел Александрович.**

СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министр— **Орлов Георгий Михайлович.**

Барилгын Министр —**Дыгай Николай Александрович.**

Зам харилсаанай Министр — **Бещев Борис Павлович.**

Хэлхеэ холбооной Министр — **Псурцев Николай Демьянович.**

Далайн ба гол мүрэнэй флодой Министр — **Шашков Зосима Алексеевич.**

Финансын Министр — **Зверев Арсений Григорьевич.**

СССР-эй элүүрые хамгаалха Министр — **Третьяков Андрей Федорович.**

СССР-эй юстициин Министр — **Горшенин Константин Петрович.**

СССР-эй гүрэнэй хиналтын Министр — **Меркулов Всеволод Николаевич.**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Түсэблэлгын Комитедэй Түрүүлэгшэ — **Косяченко Григорий Петрович.**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй Комитедэй Түрүүлэгшэ — **Соколов Константин Михайлович.**

Депутат **И. В. Капитоновой** дурадхалаар Верховно Совет хадаа депутат **А. Ф. Горкиниие** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин уялгануудһаа сүлөөлөөд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретаряар **Пегов Николай Михайловичые** нэгэн дуугаар һунгаба.

СССР-эй Верховно Совет хадаа СССР-эй Конституциин 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай асуудал хаража үзэбэ.

Энэ асуудалаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь нүхэр Н. М. Пегов элидхэл хэбэ.

СССР-эй Верховно Совет палата палатаараа тус тустаа һунгалта хэжэ, СССР-эй Конституциин 70, 77 ба 78-дахи статьянуудые иимэ найруулгатайгаар нэгэн һаналтайгаар баталба:

«Статья 70. СССР-эй Министрнүүдэй Соведые СССР-эй Верховно Совет иимэ составтайгаар бүридүүлхэ:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшонор;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонор;
СССР-эй Министрнүүд;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Түсэблэлгын Комитедэй Түрүүлэгшэ;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй Комитедэй Түрүүлэгшэ».

«Статья 77. Ниитэсоюзна Министерствонүүдтэ иимэ Министерствонүүд хамаадаха:

Нүүрһэнэй промышленностиин;
Нефтяной промышленностиин;
Металлургическа промышленностиин;
Химическэ промышленностиин;
Машина бүтээлгын;
Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын;
Электростанцинуудай ба электропромышленностиин;
Оборонно промышленностиин;
Барилгын;
Зам харилсаанай;
Хэлхеэ холбооной;
Далайн ба гол мүрэнэй флодой».

«Статья 78. Союзно-республиканска Министерствонүүдтэ иимэ Министерствонүүд хамаадаха:

Дотоодын хэрэгүүдэй;
Гадаадын хэрэгүүдэй;
Оборонын;
Дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай;
Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй;
Культурын;
Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин;
Барилгын материалнуудай промышленностиин;
Ой модоной ба саарһанай промышленностиин;
Финансын;
Элүүрые хамгаалгын;
Юстициин;
Гүрэнэй хиналтын».

СССР-эй Верховно Совет хадаа нүхэр **В. В. Кузнецовые** СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын орлогшоор томилһонтой дашарамдуулан, тэрээниие СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлбэ.

СССР-эй Верховно Совет депутат **Андреев Андрей Андреевичые** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр һунгаба.

Энээгээр СССР-эй Верховно Соведэй Дүрбэдэхи сесси өөрынгөө хүдэлмэриие дүүргэбэ.

Советскэ арад өөрынгөө түрэл партиие, Правительствые тойрон нигтаар жагсанхай

СССР-эй Верховно Соведэй IV сессиин шиидхэбэринүүдые столицын ажалшад халуунаар һайшаана

Столицын сталинска, пролетарска, свердловско, фрунзенска, краснопресненскэ, октябрьска, ждановска ба бусад районуудай предприятинуудта, эмхи зургаануудта һуралсалай газарнуудта ССР Союзай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин материалнууд уншагдаһан байна. Хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд, албахаагшад, һурагшад, залуушуул оронойнгоо ажабайдалые таһалгаряагүйгөөр ба зүбөөр хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн, сесси дээрэ баталан абтаһан хуулинуудтай ба шиидхэбэринүүдтэй тон анхаралтайгаар танилсана.

Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ нэгэдэхи подшипникова заводой цехүүд болон таһагуудта мартын 16-да хэдэн зуугаад агитаторнууд хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн, газетэнүүдые уншажа үгэһэн байна. Оронойнгоо гүрэнэй засагай дээдэ органой баталан абаһан шухала шиидхэбэринүүдые заводой коллектив тон баяртайгаар хүлеэн абаба.

Инструментальна цехын шлифовщик—скоростник нүхэр Жучков нүхэдтөө хандан, иигэжэ хэлэбэ:

—Эхэ оронойнгоо хүсэ шадал тухай анхарал, советскэ хүнүүдэй зол жаргал тухай анхарал сессиин шиидхэбэринүүд дотор харагдана. Коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ ёһотойбди.

Энэ стахановец халаанайнгаа даалгабариие 300 процентһээ дооошо бэшэ дүүргэхэ уялга абаад, тэрэнэй жэшээе дэмжэхыень бүхы хүдэлмэришэдые уряалба. Ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэбди, бүтээн гаргаһан продукциингаа шанарые бүри һайжаруулхабди гэжэ токарьнууд нүхэд Морозов, Клишин ба бусад олон нүхэд үгэеэ үгөө.

Сессиин материалнуудые уншажа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр «Свобода» фабрикын слесарь нүхэр Перевозников нүхэдэйнгөө һайшаал доро иигэжэ мэдүүлбэ:

—СССР-эй Верховно Соведэй хуулинууд ба тогтоолнууд Ленин, Сталинай захиһан захяануудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулагданхай. Правительствын шэнэ составые эмхидхэн байгуулга юу харуулнаб гэхэдэ, советскэ обществын улам ургажа байгаа культурна ба материальна хэрэглэмжэнүүдые бүхы талаһаань хангаха, манай орон дотор коммунизм байгуулха зорилготой советскэ арадай амгалан хүсэл эрмэлзэлгэнүүдтэ, сталинска дотоодын политикада үндэһэлэгдэһэн эб найрамдалай сталинска гадаадын политикын бодото дээрээ хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһые гэршэлнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин материалнууд мүн «Серп и Молот», Владимир Ильичын нэрэмжэтэ заводуудта, С. М. Кировэй нэрэмжэтэ нэгэдэхи часовой заводто, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ автомобильна заводто, Москвовско метрогой барилга дээрэ, шлифовальна станогуудай заводто, мүн тэрэшэлэн столицын научно-шэнжэлэлгын институдуудта ба һуралсалай дээдэ газарнуудта уншагдаһан, эдэ материалнуудаар агитаторнуудай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна.

Советскэ Союзай хүсэ шадалые дам саашадань бэхижүүлхэ, агууехэ сталинска хараа түсэбүүдые бодотоор бэелүүлхэ, арадай шухала интересүүдые хангаха хэрэгтэ зорюулагдаһан эдэ сэсэн хэмжээ-ябуулгануудые столицын ажалшад тон һайшаана, советскэ правительствын шэнэ составта бүримүһэн этигэн найдана.

(ТАСС).

Ленинградецуудай нэгэн һанал

ЛЕНИНГРАД, мартын 16. (ТАСС). Бүхы советскэ арадтаяа хамта Ленинэй городой ажалшад эдэ үдэрнүүдтэ эршэ хүсэтэйгөөр ажаллажа байна. Нүхэр И. В. Сталиниие хүдөөлүүлхэ үдэр болоһон шаналал-гашуудалай митинг дээрэ советскэ арадай үмэнэ нүхэд Г. М. Маленков, Л. П. Берия, В. М. Молотов гэгшэдэй табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын тулада хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ машина бүтээгшэд, текстильщигүүд, пищевигүүд—бүхы Ленинградецууд мэдүүлнэ.

Энэ үдэр городой олон предприятинуудта СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин материалнууд уншагдаа, тэдээгээр агитаторнуудай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. Сессиин баталан абаһан шиидхэбэринүүдые ажалшад нэгэн дуугаар һайшаана.

—Засаг түрымнай дээдэ органой баталан абаһан шиидхэбэринүүд бүхы советскэ арадай һанал хүсэлдэ бүримүһэн харюусана, — гэжэ Кировскэ заводой скоростник-сталевар П. Теняев хэлэбэ.—Сталинай мүнхэ хэрэг тэрэнэй соратнигуудай ба шабинарай, урагшаа, коммунизм тээшэ нигта нэгэдэн дабшажа ябаа манай партиин ба советскэ арадай найдамтай гарта байна. Шэн габьяата ажалаараа түрэл Коммунистическэ партиингаа ба советскэ правительствынгаа ленинско-сталинска политикые хойшодоошье дэмжэхэбди.

Кировецүүд хэлэһэн үгэеэ ажал хэрэгээрээ батална. Сталевар П. Теняев, тэрэнэй нүхэд И. Сидоров, Н. Морозов ба бусад даалгабариһаа үлүүлэн хэдэн арбаад тонно булад үсэгэлдэр ба мүнөөдэр үгэбэ.

«Красный треугольник» заводой стахановец Н. Пономарев СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин материалнуудые уншаһанайнгаа һүүлээр иигэжэ хэлэбэ:

—Манай гүрэнэй гадаадын политикые, орон доторoo коммунистическэ общество байгуулхын түлөө СССР-эй арадуудай асари ехэ тэмсэлые Советскэ Правительствын шэнэ составай сталинскаар хүтэлбэрилхэ байһандань бидэнэр этигэнэбди.

Эхэ ороноймнай хүсэн түгэлдэр байһанай гэршэ

АЛМА-АТА, мартын 16. (ТАСС). Казахстанай ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй IV сессиин радиогоор дамжуулагдаһан материалнуудые анхаралтайгаар шагнаба. Оронойнгоо бүхы ажабайдалые таһалгаряагүйгөөр хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан сессиин шиидхэбэринүүд заводуудта ба фабрикануудта, һуралсалай газарнуудта ба научна эмхи зургаануудта, МТС-үүдтэ ба совхозуудта — хаа хаанагүй тон халуунаар һайшаагдана. Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые ба бэеэ хамгаалха шадабариие бэхижүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэхэ байһан тухайгаа хүдэлмэришэд ба колхозникүүд, инженернүүд ба эрдэмтэд нэгэн доро мэдүүлнэ.

Хүндэ машина бүтээлгын алма-атинска заводой директор нүхэр Исалиев иигэжэ хэлэбэ:

—Оронойнгоо засагай дээдэ орган—СССР-эй Верховно Соведэй шухала тогтоолнуудые манай заводой коллектив баяр баясхалантайгаар хүлеэн абаба. Эдэ шиидхэбэринүүд советскэ гүрэнэй хүсэн түгэлдэр байһые гэршэлнэ. Министерствонүүд нэгэдүүлэгдэхэдээ промышленностиие хүтэлбэрилхэ хэрэг һайжаруулагдаха, предприятинууд улам һайнаар хүдэлмэрилдэг болохо байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ

СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдые хүдөөлүүлхэ мартын 19-нэй үдэрые шаналал-гашуудалай үдэр гэжэ соносхоод шаналал-гашуудалай тугүүдые үлгэхэ гэжэ тогтообо.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ БАТАЛАН АБАҺАН ХУУЛИНУУД БА ТОГТООЛНУУД

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгануудһаа нүхэр Н. М. Шверникые сүлөөлхэ тухай ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр тэрэниие һунгаха тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет иигэжэ тогтообо:

1. Ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь дашарамдуулан нүхэр **Шверник** Николай Михайловичые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгануудһаа сүлөөлхэ.

2. Нүхэр **Шверник** Николай Михайловичые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр һунгаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр нүхэр К. Е. Ворошиловые һунгаха тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет иигэжэ тогтообо:

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр нүхэр **Ворошилов** Климент Ефремовичые һунгаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. ТАРАСОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр нүхэр Г. М. Маленковые томилхо тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет иигэжэ тогтообо:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр нүхэр **Маленков** Георгий Максимилиановичые томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

СССР-эй Министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай

ХУУЛИ

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет иигэжэ тогтообо:

1. СССР-эй гүрэнэй аюулгүйе сахиха Министерствые, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерство болгон нэгэдхэхэ.

2. СССР-эй Сэрэгэй Министерствые, СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй оборонын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

3. СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай Министерствые, СССР-эй худалдаа наймаанай Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай Министерство болгон нэгэдхэхэ.

4. СССР-эй хүдөө ажахын Министерствые, СССР-эй хлопководствын Министерствые, СССР-эй совхозуудай Министерствые, СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствые, СССР-эй ой модоной ажахын Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй Министерство болгон нэгэдхэхэ.

5. Дээдэ һуралсалай Министерствые, СССР-эй кинематографиин Министерствые, искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедые, радиоинформациин Комитедые, Главполиграфиздатые, СССР-эй ажалай резервнүүдэй Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй культурын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

6. СССР-эй хүнгэн промышленностиин Министерствые, СССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствые, СССР-эй мяха, һүнэй промышленностиин Министерствые, СССР-эй загаһанай промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

7. СССР-эй хара металлургиин Министерствые, СССР-эй үнгэтэ металлургиин Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй металлургическа промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

8. СССР-эй автомобильна ба тракторна промышленностиин Министерствые, СССР-эй машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерствые, СССР-эй хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерствые, СССР-эй станок бүтээлгын Министерствые нэгэ Министерство — СССР-эй машина бүтээлгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

9. СССР-эй транспортна машина бүтээлгын Министерствые, СССР-эй судна бүтээлгын промышленностиин Министерствые, СССР-эй хүндэ машина бүтээлгын Министерствые, СССР-эй барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

10. СССР-эй электростанцинуудай Министерствые, СССР-эй электропромышленностиин Министерствые, СССР-эй хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй электростанцинуудай ба электропромышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

11. СССР-эй зэбсэгжэлгын Министерствые ба СССР-эй авиационно промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй оборонно промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

12. СССР-эй ой модоной промышленностиин Министерствые, СССР-эй сааһанай ба модо үйлэдбэрилгын промышленностиин Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй ой модоной ба сааһанай промышленностиин Министерство болгон нэгэдхэхэ.

13. СССР-эй хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын Министерствые, СССР-эй машина бүтээлгын предприятинуудые барилгын Министерствые нэгэ Министерство—СССР-эй барилгын Министерство болгон нэгэдхэхэ.

14. СССР-эй далайн флодой Министерствые, СССР-эй гол мүрэнэй флодой Министерствые, Хойто далайн замай Главна управлениие нэгэ Министерство—СССР-эй далайн ба гол мүрэнэй флодой Министерство болгон нэгэдхэхэ.

15. Геологиин Министерствые болюулаад, тэрэнэй уялгануудые СССР-эй металлургическа промышленностиин Министерстводэ, СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин Министерстводэ, СССР-эй нефтяной промышленностиин Министерстводэ, СССР-эй химическэ промышленностиин Министерстводэ, СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министерстводэ болон ашагта малтамалнуудай промышленностиие мэдэжэ байһан бусад Министерствонүүдтэ тус тустань даалгажа үгэхэ.

16. СССР-эй автомобильна транспортын Министерствые болюулаад, тэрэнэй уялгануудые СССР-эй зам харилсаанай Министерстводэ даалгажа үгэхэ.

17. Арадай ажахые материально-техническэ талаар хангаха СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедые (СССР-эй Госснаб) ба эдеэ хоолой болон промышленна товараар хангаха СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедые (СССР-эй Госпродснаб) СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй түсэблэлгын Комитедтэй (СССР-эй Госплантай) нэгэдхэхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет СССР-эй Правительствые—СССР-эй Министрнүүдэй Соведые иимэ составтайгаар баталха гэжэ тогтообо:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ—**Маленков** Георгий Максимилианович.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министр—**Берия** Лаврентий Павлович.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министр—**Молотов** Вячеслав Михайлович.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй оборонын Министр—Советскэ Союзай Маршал **Булганин** Николай Александрович.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо—**Каганович** Лазарь Моисеевич.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо, СССР-эй дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай Министр—**Микоян** Анастас Иванович.

СССР-эй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй Министр—**Козлов** Алексей Иванович.

СССР-эй культурын Министр—**Пономаренко** Пантелеймон Кондратьевич.

СССР-эй хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин Министр—**Косыгин** Алексей Николаевич.

СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин Министр — **Засядько** Александр Федорович.

СССР-эй нефтяной промышленностиин Министр—**Байбаков** Николай Константинович.

СССР-эй металлургическа промышленностиин Министр — **Тевосян** Иван Федорович.

СССР-эй химическэ промышленностиин Министр—**Тихомиров** Сергей Михайлович.

СССР-эй машина бүтээлгын Министр—**Сабуров** Максим Захарович.

СССР-эй транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын Министр—**Малышев** Вячеслав Александрович.

СССР-эй электростанцинуудай ба электропромышленностиин Министр—**Первухин** Михаил Георгиевич.

СССР-эй оборонно промышленностиин Министр—**Устинов** Дмитрий Федорович.

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министр—**Юдин** Павел Александрович.

СССР-эй ой модоной ба сааһанай промышленностиин Министр—**Орлов** Георгий Михайлович.

СССР-эй барилгын Министр —**Дыгай** Николай Александрович.

СССР-эй зам харилсаанай Министр—**Бещев** Борис Павлович.

СССР-эй хэлхеэ холбооной Министр—**Псурцев** Николай Демьянович.

СССР-эй далайн ба гол мүрэнэй флодой Министр—**Шашков** Зосим Алексеевич.

СССР-эй финансын Министр — **Зверев** Арсений Григорьевич.

СССР-эй элүүрые хамгаалха Министр—**Третьяков** Андрей Федорович.

СССР-эй юстициин Министр — **Горшенин** Константин Петрович.

СССР-эй гүрэнэй хиналтын Министр — **Меркулов** Всеволод Николаевич.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй Түрүүлэгшэ—**Косяченко** Григорий Петрович.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй комитедэй Түрүүлэгшэ—**Соколов** Константин Михайлович.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин уялгануудһаа нүхэр А. Ф. Горкиниие сүлөөлхэ тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Нүхэр **Горкин** Александр Федоровичые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин уялгануудһаа сүлөөлхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретаряар нүхэр Н. М. Пеговые һунгаха тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет иигэжэ тогтообо:

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретаряар нүхэр **Пегов** Николай Михайловичые һунгаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин Орлогшо А. ГОРКИН.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

СССР-эй Конституциин (Үндэһэн хуулиин) 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай

ХУУЛИ

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет иигэжэ тогтообо:

«СССР-эй Министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай» хуулитай зохилдуулан СССР-эй Конституциин 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта шухала хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха, тиигээд эдэ статьянуудые иигэжэ найруулан бэшэхэ:

«Статья 70. СССР-эй Министрнүүдэй Соведые СССР-эй Верховно Совет иимэ составтайгаар бүридүүлхэ:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшонор;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонор;
СССР-эй Министрнүүд
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй Түрүүлэгшэ;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй комитедэй Түрүүлэгшэ».

«Статья 77. Ниитэсоюзна Министерствонүүдтэ иимэ Министерствонүүд хамаадаха:

Нүүрһэнэй промышленностиин;
Нефтяной промышленностиин;
Металлургическа промышленностиин;
Химическэ промышленностиин;
Машина бүтээлгын;
Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын;
Электростанцинуудай ба электропромышленностиин;
Оборонно промышленностиин;
Барилгын;
Зам харилсаанай;
Хэлхеэ холбооной;
Далайн ба гол мүрэнэй флодой».

«Статья 78. Союзно-республиканска Министерствонүүдтэ иимэ Министерствонүүд хамаадаха;

Дотоодын хэрэгүүдэй;
Гадаадын хэрэгүүдэй;
Оборонын;
Дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай;
Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй;
Культурын;
Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин;
Барилгын материалнуудай промышленностиин;
Ой модоной ба сааһанай промышленностиин;
Финансын;
Элүүрые хамгаалгын;
Юстициин;
Гүрэнэй хиналтын».

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

Нүхэр В. В. Кузнецовые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлхэ тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет иигэжэ тогтообо:

Нүхэр **Кузнецов** Василий Васильевичые СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын орлогшоор томилогдоһонтойнь дашарамдуулан тэрэниие СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

Нүхэр А. А. Андреевые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр һунгаха тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет иигэжэ тогтообо:

Нүхэр **Андреев** Андрей Андреевичые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр һунгаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1953 оной мартын 15.

СССР-эй Конституциин 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь нүхэр Н. М. ПЕГОВЭЙ элидхэл

Нүхэд депутадууд!

СССР-эй Верховно Совет хадаа СССР-эй Правительствын составта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшонорые баталба. Энээнтэй дашарамдуулан, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй составые тодорхойлдог, СССР-эй Конституциин 70-дахи статьяда зохихо хубилалта хэхэ шухала болоно. Тэрээнһээ гадна, зарим нэгэн комитедүүдые болюулһантай дашарамдуулан, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй составта тэдэ комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй ородог байһан тула, энэ статьяда хубилалта хэхэ шухала.

Энээнтэй зохилдуулан СССР-эй Конституциин 70-дахи статьяе иимээр найруулан бэшэхэ гэжэ дурадхагдана:

«Статья 70. СССР-эй Министрнүүдэй Соведые СССР-эй Верховно Совет иимэ составтайгаар бүридүүлхэ:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшонор;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонор;
СССР-эй Министрнүүд
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй Түрүүлэгшэ;
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй комитедэй Түрүүлэгшэ».

Тэрэшэлэн СССР-эй Конституциин 77 ба 78-дахи статьянуудта зохихо хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха шухала, тиихэдээ СССР-эй Верховно Соведэй мүнөөнэй сессиин баталан абаһан «СССР-эй Министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай» Хуулиһаа үндэһэлэн, гүрэнэй захиргаанай органуудай системэдэ оруулагдаһан хубилалтануудые эдэ статьянууд дотор харуулха.

Энээнтэй дашарамдуулан, СССР-эй ниитэсоюзна Министерствонүүдые тоолон нэрлэдэг, СССР-эй Конституциин 77-дохи статьяе иимээр найруулан бэшэхэ гэжэ дурадхагдана:

«Статья 77. Ниитэсоюзна Министерствонүүдтэ иимэ Министерствонүүд хамаадаха:

Нүүрһэнэй промышленностиин;
Нефтяной промышленностиин;
Металлургическа промышленностиин;
Химическэ промышленностиин;
Машина бүтээлгын;
Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын;
Электростанцинуудай ба электропромышленностиин;
Оборонно промышленностиин;
Барилгын;
Зам харилсаанай;
Хэлхеэ холбооной;
Далайн ба гол мүрэнэй флодой».

СССР-эй союзна-республиканска Министерствонүүдые тоолон нэрлэдэг, СССР-эй Конституциин 78-дахи статьяе иимээр найруулан бэшэхэ гэжэ дурадхагдана:

«Статья 78. Союзно-республиканска Министерствонүүдтэ иимэ Министерствонүүд хамаадаха:

Дотоодын хэрэгүүдэй;
Гадаадын хэрэгүүдэй;
Оборонын;
Дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай;
Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй;
Культурын;
Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин;
Барилгын материалнуудай промышленностиин;
Ой модоной ба сааһанай промышленностиин;
Финансын;
Элүүрые хамгаалгын;
Юстициин;
Гүрэнэй хиналтын».

Дээрэ хэлэгдэһэнтэй дашарамдуулан, «СССР-эй Конституциин (Үндэһэн хуулиин) 70, 77 ба 78-дахи статьянуудта хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай» Хуулиие батлан абаха ба тиигэжэ СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан «СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй состав тухай» ба «СССР-эй Министерствонүүдые шэнэдхэн байгуулха тухай» шиидхэбэринүүдтэй СССР-эй Конституциин 77 ба 78-дахи статьянуудые зохилдуулха гэһэн дурадхал оруулнаб.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

Советскэ патриодуудай үгэ

Агуухэ вождь ба багша И. В. Сталинай нүгшөөд байһан эдэ үдэрнүүдтэ манай советскэ ороной ажалшан арад Коммунистическэ партиин ленинско-сталинска Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые тойрон бүри ниг-таар жагсаад, политическэ һэрэмжэ бүри дээшэлүүлнэ, коммунизм байгуулхын түлөө ажалайнгаа эрмэ бүри шангадхана.

— Сталин багша манһаа хахаса. Гэбэшье, тэрэнэй дүлэтэ хэрэг эдэз мүнхэ юм. Сталин багшын зааһан замаар, манай агуухэ Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро сүлөөтэ Эсэгэ оронойнай шэдэа улам хүгжэн дэбжэхэнь лэй,—гэжэ Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн нүхэр Бубеев «Курумканай колхозник» газетэдэ бэшэнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретарь Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан шаналал-гашуудалай митингнүүд манай аймагай тосхон, колхоз бүхэндэ болобо, — гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай «Вперед» гэжэ газетэ бэшэнэ.

Нүхэр Сталиниие хүдөөлүүлхэдэ болоһон шаналал-гашуудалай митинг дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй Секретарь Г. М. Маленковой, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонор Л. П. Берия, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые аймагай ажалшад тон анхаралтайгаар шагнаба.

Аймагай ажалшадай шаналал-гашуудалай митинг дээрэ КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Мирошниченко игэжэ хэлэбэ:

— Мэнэ һаяхан партиин XIX съезд дээрэ би агуухэ Сталиниие хараһан, тэрэнэй һүүлшын түүхэтэ үгэ шагнаһан байнаб. Тээд мүнөө Сталин бидэнэй дунда үгы гэжэ һанахада бэрхэтэй байна...

Хүн түрэлтэнэй жаргалта байдалай байгуулхын түлөө И. В. Сталинай хэһэн агуухэ ажал-ябуулга тухай нүхэр Мирошниченко хэлээд, Ленин—Сталинай нангин хэрэгые байгуулхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа, амжалтануудаа улам арьбажуулхыень эндэ суглараһадые уряалба.

— Нүхэр Сталин бидэ эгээлэй хүндэтэ сагые үргэлжэ анхарал хандуулдаг байгаа. Советскэ Союзай ажалшан арад, бүхы дэлхэйн хүн түрэлтэн нүхэр Сталинда хизааргүй дуратай. Агуухэ гени, манай хани нүхэр И. В. Сталин наһанһаа нүгшэбэ. Гэбэшье, тэрэнэй гайхамшаг образ хүн түрэлтэнэй зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө оршохо. Тэрэнэй ами бэеэ үгэһэн агуухэ хэрэг — коммунизм байгуулха хэрэг бэелүүлэгдэхэ, — гэжэ «Красный Заган» колхозой гэшүүн А. Г. Иванова мэдүүлнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ аймагай ажалшадай бэшэһэн бэшэг «Красный Баунт» гэжэ газетэ толилбо. «Эдэ гашуудалта үдэрнүүдтэ аймагай хэдэн мянган ажалшад Ленин—Сталинай хэрэгтэ үнэн сэхэ байһан тухайгаа Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ мэдүүлнэ. Бидэ өөрынгөө гашуудалые коммунизм байгуулха, табадахи сталинска табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэ хүсэн болгон ажаллахабди. Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые тойрон улам ниг-таар жагсахабди.

Агуухэ вождиин образ, тэрэнэй хэлэһэн сэсэн мэргэн үгэ бүхэн коммунизм байгуулгада маниие уряална» гэжэ Баунтын ажалшад үнэн зүрхэнһөө бэшэнэ.

—Энхэргэн эсэгэ, инаг багша, Сталин нүгшэбэ. Нүхэр Сталин Лениитэй хамта эвенк арадые зол жаргалай үргэн харгыда гаргаа һэн. Сталин бидэндэ коммунизм байгуулха зам заажа үгөө. Бидэ өөһэдынгөө зэргэнүүдые улам ниг-таруулан, коммунизмын хэрэгэй түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллахабди. Энэмнай коммунизм байгуулгада манай оруулһан хуби болохо,—гэжэ эвенк колхозница Екатерина Догончина хэлэнэ.

Сталинай байгуулһан гэрэлтэ байшанда империалистнууд хүсөөрөө добтолжо, һандаргахаяа һэдэнэ. Агуухэ гениин наһанһаа нүгшэһэн ушар эб найрамдалай түлөө Советскэ Союзай ажалшан арадай тэмсэлэй хүсые һуладхаха гэжэ тэдэ хүхинэ,—гэжэ «Знамя Ленина» газетэдэ Кяхтын аймагай гуталай фабрикын стахановец Л. Н. Брыков бэшэнэ.

—Тэдэ дэмы найдана!

Эб найрамдалай тугые дээрэ үргэжэ ябаһан хэдэн зуу миллион гарнуудай хүсэн һулархагүй. Тэдэнэй тоо, хүсэ шадал үдэр ерэхэ тудам ургажа байна, тэдэнэр дай үүдхэгшэ империалистнуудые гэдэргэнь сохижо шадаха, хүсэн түгэс советскэ арад эб найрамдал сахиха уласхоорондын демократическа хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

СТАЛИНҺАА УДХАТАЙ

(Дуун)

Нарша хара морёороо
Татаргахам ямар гоё гээшэб,
Коммунизмда дабшаһан орондоо
Ажалхахам ямар гоё гээшэб.
Энэ минии эрхэ сүлөө
Аба Сталинһаа удхатай юмэ.
Үйлэлшэ зээрдэ морёороо
Үйлгэхэдэм ямар гоё гээшэб,
Энэр баялиг нютагтаа
Жархадам ямар гоё гээшэб.
Энэ минии эрхэ сүлөө
Аба Сталинһаа удхатай юмэ.
Ульгам жороохон морёороо
Урилдахадам ямар гоё гээшэб,
Ужам сэнгүүхэн дайдадаа
Һурахадам ямар гоё гээшэб.
Энэ минии эрхэ сүлөө
Аба Сталинһаа удхатай юмэ.

П. ХАМУТАЕВ.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

УЛААН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ

Аймшагтай хүндэ һанаад лэ үзэхэдэ:
Һаа, тээмэндэ Мавзолейн трибунэда
Багшамнай зугаасан, даллажа
байгаа һэн,
Хоёр талаарнь оута нүхэдынь
зогсоо һэн.

Түрэ засагаймнай ахамады харахадэ,
Түмэн жэлэймнай ерээдүйе һанахада,
Үе галабаймнай гранит бүүргэ
дээрэһээ
Үндын, холые шэртэнэд гэхээр бэлэй.
Урдань — эршэмтэй, жэгдэ бүлэд
жагсаал —
Улаан, ногоон, сэнхир малгайд
дабхасаад,
Улаан талмайн шулуун һэзгүүр
мүшэтөө,
Толе татан, домог тууюыень хүндэлөө.
Эндэ Сталин өөрөө элитэр ябанхай,
Эндэ Одонойнь һүүдэр шэнгэн
түнанхай...
Мүнөө, мүнхэрһэн багшынгаа
дурасхаал-зам,
Мүрөө ниилүүлэн, гаргана советскэ
зөн.

Аймшагтай хүндэ.
Тээд Партиин үмэнэһөө,
Мүнөө гранит Мавзолейн трибунаһаа
Советскэ арадай нэрээр нүхэр
Маленков
Шахаа тангариг дэлхэйн үмэнэ
соносхоо.

Улам эршэмтэй, жэгдэ, һэргэг, батаар
Улаан талмай дээр, орон соомнай
арадууд
Ленинско-Сталинска ЦК-ё тойрон
ниггаар,
Сталинай зааһан коммунизм тээшэ
дабшаа.

Мартагдашагүй уулзалга

Манай инаг хайрата багша, прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь, бүхы саг үеын агуухэ полководец Иосиф Виссарионович Сталин наһа бараа гэһэн гашуудалта мэдээсэл бидэнэй сээжэ зүрхые түйлай ехээр доһолгобо.

Бидэнэр уранзураашад, өөһэдынгөө бүхы творческо амжалтануудаар нүхэр Сталинда уялгатайбди. Нүхэр Сталин манай искусствын хүгжэлтэ тухай һаналаа хододоо табидаг һэн. Тэрэ хадаа олонациональна культурын удха ба формо тухай сэсэн мэргэн заабаринуудые тодорхойлон үгэһэн байха юм.

Нүхэр Сталинай эдэ заабаринуудые хүтэлбэри болгон, манай оронской уранзураашад жэлһээ жэлдэ амжалтатай, зоригжолтойгоор хүдэлмэрилжэ, сталинска саг үеын ажабайдалые эли тодоор ба үнэн зүбөөр харуулһан картинануудые зурана.

1940 ондо бурят-монгол искусствын декадын үедэ Кремлиин Георгиевско зал дотор ороходоо би нүхэр Сталиниие тон дүтэхэнһөө хараһан байнаб. Тэрэ үдэшэ болоһон бүхы событие нүхэр Сталин эсэгын дулаан харасаар ажаглан байгаа бэлэй. Агуухэ хүнэй энэрхы урин хараса, гар хүлэйнь хүдэлсэ мүнөө хүрэтэр минии нюдэндэ харагдаһаар зандаа. Бурят-монгол арадай түлөөлэгшэдэй Кремль дотор нүхэр Сталинтай уулзажа байһан тухай картиные бидэ, бүлэг уранзураашад зуража байнабди. Тэрээнээ тон һайнаар ба үнэн зүбөөр эсэстэнь хүргэхэ гэһэн хүсэлһөө ондоо юумэн бидэнэй сэдьхэлдэ ороногүй. Хүдэлмэрилһэн саг соогоо олоһон дүй дүршэлөө, эрдэм мэргэжэлээ, бэлиг шадабаряа дууһан гаргажа, нүхэр Сталиниие ямар һэм тэрэ зангаарнь зураха гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдохобди.

Г. Павлов, БМАССР-эй арадай уранзурааша.

Сталинай хэрэг мүнхэ

Бүгэдэарадай түйлай ехэ гашуудал тухай хэлэхэ үгэ олдоногүй. Манай агуухэ вождь ба түрэл эсэгэ нүхэр Сталинай зүрхэн сохилхоёо болибо.

Агуухэ вождьёо алдаад байхадаа, нүхэр Сталинай нэрээр нэрлэгдэһэн колхозой (Сэлэнгэ) гэшүүд бүхы советскэ арадтал, бүхы түрүү хүн түрэлтэндэл адляар, ехээр шаналан-гашуудана. Энэ мэдээсэлые дуулаад байхадаа, бидэнэр буурал сагаан толгойтой Норбо Галсанович Бадмаев үбгэнтэй уулзаа һэмди. Тэрээнэй шэг шарайень харахада гашуудалаар дарагдашанхай байба. Норбо үбгэн энэ ехэ гашуудалаа хүндэ мэдүүлхэгүй гэжэ оролдоо. Яахадааб гэхэдэ, нүхэр Сталин хатуу зүрхэтэй хүнүүдтэ дуратай байгаа гэжэ тэрэ һайн мэдэжэ ябаа.

Колхозой гэшүүн Норбо Бадмаев мартагдашагүй 1936 онние элеэр һанана. Норбо Бадмаев тиихэдэ республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлтэй сугтаа Москва ошоходоо, Кремльдэ болоһон уулзалгада Иосиф Виссарионович Сталинтай уулзаһан юм. Манай агуухэ вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинда хүндэтэ бэлэг болгон гааһа ба торгон тэрлиг барюулхыень бурят-монгол арад нүхэр Бадмаевта даалгаһан юм. Нүхэр Сталин энэ бэлэгые хүндэтэйгөөр хүлеэн абахадаа колхозой гэшүүн Норбо Бадмаевай гарые шангаар бараа бэлэй...

Сомоной Соведэй депутат Норбо Бадмаев эгээл энэ уулзалга тухайдаа бодоһоор Загастайн сомоной Соведэй нэгэдэхи сессидэ ерээ һэн. Сессиие үбгэжөөл депутат Лубсан Цибикдоржиев нээгээ. Шэшэрэнги хоолойгоор тэрэ игэжэ хэлэбэ:

— Хүндэтэ нүхэдүүд! Бидэнэртэ зол жаргал асарһан хүн манай дундаһаа холодон ошобо.

Эндэ сугларһан арадай һунгамалнууд бултадаа Ленин—Сталинай агуухэ хэрэгэй түлөө, коммунизмын илан мандахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа үгэхэбди гэһэн тангариг үргэбэ.

И. Тугутов.

И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан гадаадын партийна, общественнэ организацинууд ба ажалшадай коллективүүд шаналалнуудаа мэдүүлнэ

И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэрэ дээрэ доро дурсагдаһан гадаадын оронуудай партийна, общественнэ организацинуудһаа ба ажалшадай коллективүүдһээ:

Боливиин компартиин Центральна Комитедһээ; Люксембургын компартиин Центральна Комитедһээ; Израилиин компартиин Центральна Комитедһээ; Ирландска хүдэлмэришэнэй лигиин Гүйсэдкомһоо, Трансиорданиин компартиин Центральна Комитедһээ; Иранска Азербайджанай Демократическа партиин ЦК-һаа; Пуэрто Рикын компартиин Центральна Комитедһээ; Перугай Компартиһаа; Сальвадорой компартиин Центральна Комитедһээ; Кипрын компартиин Центральна Комитедһээ; Панамын Арадай партиһаа; Сан-Мариногой компартиин Центральна Комитедһээ; Доминиканска Арадай-социалистическэ партиһаа; «Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!» газетын редакторнуудай Коллегиһээ, Польшын Демократическа партиин Центральна Комитет ба Главна Соведһээ; Польшын таряашадай нэгэдэмэл партиин Главна Гүйсэдхэхэ Комитедһээ; Бирмын Хүдэлмэришэн—гаряашанай партиин Центральна Комитедһээ; Финляндиин арадай Демократическа союзһаа, Албаниин Демократическа фронтһоо, болгаро-советскэ обществонуудай Союзай Центральна Соведһээ, Болгари; Арлюсай Генеральна Соведһээ, Румыни; профсоюзуудай Национальна конгрессһээ, Япони; Славо-Макидонцёв гэжэ организациин Центральна Комитедһээ, Греци; эб найрамдалые хамгаалха Никарагуагай Национальна Комитедһээ; парламентска сенатор-коммунистнуудай группаһаа — Скоччимароһаа, Пасторейоо, Рим город, Итали; Германиин коммунистическэ партиин Бундестагтахи Фракциһаа; Гавана городой городской транспортын ажалшадһаа, Куба; ажалай Партиин Женевскэ секциин Парламентска Фракциһаа, Швейцари; Французска компартиин Сена ба Уаза департаментын федеральна комитедһээ; Коммунистическэ партиин Виктори штадай Комитедһээ, Австрали; Бухарест городой городской партийна активай суглаанһаа; Вена городой Сталинай нэрэмжэтэ талмай дээрэ болоһон шаналал-гашуудалай митингдэ хабаадагшадһаа, Австри; «Михаил Арделяну» гэжэ предприятиин хүдэлмэришэд, техникүүд ба албахаагшадһаа, Бухарест город; Кутина тосхоной коллективнэ хүдөө ажахын гэшүүдһээ, Румыни; Плоешти городой ажалшадһаа, Румыни; Элүүрые хамгаалгын научно-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэришэдэй коллективһээ. Фиер город, Албани; хилэ шадарай Корча городтохи сэрэгэй частиин сэрэгэй алба хэгшэдһээ, Албани; Комарома городой ажалшадһаа, Венгри; Эгидиер-Нейвальд гэжэ металлургическа заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллективһээ, Вена город; Бернбург районой центральна пионерүүлиин пионернүүдһээ, Германи; Блумбергын хүдөө ажахын кооперативай ба общинна соведэй коллективһээ, Германи; Чехословацка научна хүдэлмэрилэгшэдэй Союзһаа, Прага город; Любневицын гүрэнэй газартаряалангай ажахын хүдэлмэрилэгшэдһөө, Польша; Австриин хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиһаа; Алжирска Коммунистическэ партиин Сидибелаббессэй Районно комитедһээ, Оран город; Куопио городой хүдэлмэришэдһөө, Финлянди; «Дзюдзио Инсолуу» издательствын хүдэлмэришэдһөө, Токио город; «Дзэнсиндза» театрын хүдэлмэрилэгшэдһөө, Токио город; Оруро округой коммунистнуудһаа, Боливи; Плетена тосхоной ажалшадай суглаанһаа, Болгари; Индиин коммунистическэ партиин Пенджабска комитедһээ; Венгерскэ автономно областиин ажалшадай делегадуудай суглааһаа, Румыни; Амстердам городой урда хубидахи газова заводой хүдэлмэришэдһөө; Бүхэголландска залуушуулай организациин Хильверсум городтохи отделениһээ, Голланди; эхэнэрнүүдэй Демократическа союзай Одердохи Фюрстенбергын Районно организациһаа, Германи; Сидней городой морягуудай союзай гэшүүдһээ, Австрали; Антиимпериалистическэ эсэргүүсэлгын хүдэлөөнэй Сантьяго городтохи организациһаа, Чили; Цейлоной компартиин Районно комитедһээ, Канди город; Калькутта городой коммунистнуудһаа, Инди; Герц заводой Австро-советскэ обществын коллективһээ; В. Ульбрихтын нэрэмжэтэ германска правын академиин коллективһээ болон гадаадын бусад олон организацинууд ба коллективүүдһээ шаналалнуудай мэдээсэлнүүд абтаа. (ТАСС).

Агуухэ Сталинай дурасхаалда

ПЕКИН, мартын 16. (ТАСС). Агуухэ Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухайда бүхы хитад арадтай хамта гүнзэгыгөөр гашуудаха зуураа, Хитадай һурагшад ба багшанар нүхэр Сталинай захяа заабаринуудые даган ябахабди гэжэ үгэеэ үгэнэд.

«Гуанминжибао» газетэдэ толилогдоһон пекинскэ педагогическа училищиин һурагшадай ба багшанарай бэшэг соо игэжэ хэлэгдэнэ:

Уйдхар гашуудалаа эршэ хүсэн болгохо ёһотойбди гэжэ манда Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун хэлээ. Коммунистическэ тэгээрэлэй фронтын эрхим тэмсэлшэд болохо, Сталинай үзэл сурталаар Эхэ оронойнгоо ухибүүдые ба залуушуулые хүмүүжүүлхэ гэһэн тангаригаа шаналал-гашуудалай митинг дээрэ нүхэр Сталинда Хитадай гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэй адляар үгөөбди.

Бурят-монгол советскэ литературын агуухэ хани нүхэр

Бүхы олонациональна советскэ литература, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн советскэ арадай сэсэн мэргэн вождиие, багшые, советскэ литературын агуухэ хани нүхэр И. В. Сталиниие һүүлшын замда үдэшэбэ.

Формоороо национальна, удхаараа социалистическэ бурят-монгол советскэ литературые байгуулга хадаа агуухэ Сталинай хүндэтэ нэрэтэй таһаршагүй холбоотой. Энэ литературын гайхамшаг түргэнөөр ургажэһэн ба хүгжэһэн ябадал агуухэ вождь И. В. Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэриин үрэ мүн.

Ленинэй хэрэгые гениальнаар үргэлжэлүүлэгшэ, Ленинэй дайшалхы соратник агуухэ Сталинай ударидалга, хүгжэлтынь гол шухала замые заажа үгэдэг байһандань, бурят-монгол советскэ литература, бүхы олонациональна советскэ литература шэнги ехээр омогорходог.

Бурят-монгол советскэ литературын хүгжэлтын эгээ орёо асуудалнуудынь дайнай һүүлээрхи жэлнүүдтэ нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро искусствын ба литературын асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан түүхэтэ тогтоолнуудһаа хүсэд дүүрэн харюу оложо байгаа һэн.

Бурят-монгол советскэ культурын болон литературын асуудалнуудые, бүхы советскэ культурын асуудалнууд шэнги, нүхэр Сталин өөрөө анхаралтайгаар шэнжэлдэг һэн.

Кремльдэ БМАССР-эй ажалшадай уулзалгын болоходо, И. В. Сталин Бурят-Монголой формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура хэр зэргээр урган һалбаржа байнаб гэжэ ехээр һонирхон асуугаа һэн. Тиихэдээ юрэнхы культурын хэмжээнь хэрзэргэ дээшэлжэ байнаб («үзэг бэшэг мэдэлгэ хэр байнаб?»), бурят-монгол советскэ культурын кадрнууд хэрзэргэ ургажа байнаб («бурят-монгол багшанар бии гү?», «бурят-монгол артистнууд танда бии гү?»), бурят-монголнуудай үргэн олониитэдэ ойлгосотой, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура хэр амжалтатайгаар хүгжэжэ байнаб («бурят-монгол хэлэн дээрэ хэды газетэ бииб?», «шрифтнь ямар бэ?») гэжэ эли тодо асуудалнуудые табихадаа нүхэр Сталин манай культурын хүгжэлтын гол шухала асуудалнуудые элирүүлһэн байна.

Бурят-Монголой ажалшад советскэ гүрэнтэй боломсоороо Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро, агуухэород арадай ахадүүгэй туһаламжаар шэнэ культура ба литература байгуулжа ороо һэн. Тиихэлээр тэдэнэй хүгжэлтын замууд тухай асуудалай гаража ерэһэниинь гайхалтай бэшэ.

Ниитэ хүн түрэлтэнэй ба национальна культурануудай хоорондохи харилсаанууд тухай орёо бэрхэтэй асуудалнуудые тайлбарилжа үгыт гэжэ 1925 ондо бурят нүхэд өөрынгөө агуухэ багшада бэшэгээр хандаһан байха юм.

«Коммунистическэ партиин эсэсэй зорилго — нэгэ ниитэ хүн түрэлтэнэй культура мүн болоно. Манай тус тус автономно республикануудай хизаар дотор хүгжэжэ байгаа национальна культуранууд дамжажа, ниитэ хүн түрэлтэнэй культурада шэлжэн оролгонь ямараар бодогдоноб?» — гэжэ тэдэнэр нүхэр Сталинда бэшээ юм.

Нүхэр Сталинай урда табигдаһан энэ орёо бэрхэтэй асуудал гансахан бурят-монгол культурада болон литературада шухала байһан бэшэ юм. Бурят нүхэдэй бэшэгтэ нүхэр Сталин 1925 оной майн 18-да «Зүүн зүгэй арадуудай университедэй политическэ зорилгонууд тухай» гэһэн үгэ соогоо тус университедэй студентнүүдэй суглаан дээрэ харюусаа һэн.

«Бидэнэр пролетарска культура байгуулжа байнабди. Энэ тон зүб. Гэбэшье, удхаараа социалистическэ байһан пролетарска культура болбол хэлэ, һуудал, байдал гэхэ мэтын илгаанууд дээрэһээ болужо, социалистическэ байгуулалтада татагдан оролсоһон ондо ондоо арадуудта элдэб ондоо формонууд ба аргануудтай болодог байһаниинь мүн баһа зүб. Удхаараа пролетарска, формоороо национальна, —социализмын тэрээн тээшэ шэглэн ябажа байгаа тэрэ ниитэ хүн түрэлхитэнэй культура гээшэ иимэ байна. Пролетарска культура болбол национальна культурые болюулдаггүй, харин тэрээндэ удхашанар олгон үгэдэг. Мүн һөөргэ, национальна культура болбол пролетарска культурые болюулдаггүй, харин тэрээндэ формо олгон үгэдэг», — гэжэ тэрэ үгэ соогоо нүхэр Сталин тайлбарилан хэлэһэн байха юм.

Формоороо национальна, удхаараа социалистическэ советскэ литература нүхэр Сталинай зааһан замаар хүгжэжэ ябана, тиихэдээ социалистическэ мүнөө үеын угаа ехэ материалые сомордхон тобшолно, агуухэ сталинска эпохын хүгжэжэ байгаа социалистическэ байдалай онсо удха ушарые харуулна.

Бурят-монгол советскэ литература агуухэ Сталинай шэглүүлэн заабарилһан хүтэлбэри доро бии болоод, һалбаран хүгжэжэ байна, урда үзэгдөөгүйгөөр хүгжэхэ харгы зам нээгдэнхэй. И. В. Сталинай, Коммунистическэ партиин аша туһаар бурят-монгол советскэ литература үшөө һая бии боложо байхадаа гүнзэгы идейнэ, теоретическэ үндэһэ һууритай байгаа юм, тиимэ юумэ капиталистическэ оронуудай нэгэшье литературада байгаагүй. Сталинска заабаринуудые гарай хүтэлбэри болгон, бурят-монгол советскэ литература элдэб янзын антиленинскэ идеологинуудай үлэгдэлнүүдые, буржуазна национализмын шабхаруунуудые амжалтатайгаар илан усадхаад, ажабайдалые үнэн зүбөөр харуулна.

Бурят-монгол советскэ литература — нэгэ олонациональна советскэ литературын хубинь мүн. Энэ хадаа өөрынгөө арадай ажабайдалые, ажал-ябуулгые, тэрэнэй түүхынь замай онсо байһые, тэрэнэй тусхай янза түхэлые үнэн зүбөөр харуулжа, бүхэдэлхэйн культурын ба литературын баялигуудта бурят-монгол арадай оруулалтые нэмээнэ. «Наца бүхэн, ехэшье, багашье байг — хамаагүй, гансал өөртэнь хамаатай, бусад нацануудта үгы байдаг — тиимэ өөрын онсо шанар шэнжэтэй байдаг гэжэ советскэ хүнүүд тоолодог. Эдэ онсо шанар шэнжэнүүдынь бүхэдэлхэйн культурын баялигуудта наца бүхэнэй оруулдаг тэрэ оруулалтань мүн юм, энээгээрээ тэрээниие нэмээн хүсөөдэг, тэрээниие баяжуулдаг. Энэ талаараа бүхы нацанууд — ехэшье, багашье һаа адли байдалтай байдаг, тиин наца бүхэн ямаршье ондоо нацаһаа дутуугүй юм», — гэжэ нүхэр Сталин һургадаг.

Нэгэ олонациональна советскэ литературын һалашагүй хубинь байгаа бурят-монгол советскэ литература болбол манай агуухэ Эхэ ороной «янза бүриин сэсэглэлгые» (Горький) харуулхадаа, советскэ обществын жаргалта һайхан ажабайдалые харуулхадаа туһалдаг.

Өөрынгөө вождь И. В. Сталинда уялгатай советскэ бурят-монгол уранзохёолшод өөһэдынгөө зохёолнууд соо тэрээниие алдаршуулна.

Бурят-монгол советскэ литературада эхи табигша Хоца Намсараев агуухэ Сталинда инаг дуратай, үнэн сэхэ байһанаа өөрынгөө зохёолнууд соо харуулдаг. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци тухай, Советскэ засагай удха ушар тухай, Эхэ оронойнгоо ажахын ба культурын хүгжэлтэ тухай, СССР-эй арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаан тухай гү, али бурят-монгол арадай ухаан бодолой ба физическэ хүсэ шадалай һалбаралта тухай хэлэхэдээ, хододоо тэрэ заабол агуухэ Сталинай образдо хандадаг.

Эгүүридэ мүнхөөр гэрэлтэн
байдаг
Эрдэмэй булад далайнууд
долгилнол,
Харатан дайсаниие хамха сохидог
Хадын бүргэд геройнууд
тодорнол,
Алдарта жаргал асаран үгэдэг
Арадай алтан хуулинууд
манданал,
Эдэ бүгэдые, эсэгэ Сталин,
үгөөлши!

1936 ондо БМАССР-эй ажалшадай делегациин парти ба Правительствын ударидагшалтай Кремль соо уулзахадаа, Хоца Намсараев нүхэр Сталинда хандажа, өөрынгөө «Агуухэ Сталинда» гэһэн шүлэгөө уншаад, «Цыремпил» гэжэ повестёо барюулһан байха юм.

—Би нүхэр Сталинда зорюулһан шүлэгөө уншахадаа, ехэ зол жаргалда хүртэбэб гэжэ мэдэрээ һэм.

Минии уншахада тэндэ һуугаашад альгаа ташажа, хэдэн удаа таһалдуулаа юм.

Бурят-монгол хэлэн дээрэ уншажа дүүргээд байхадам, тус шүлэгэйород текстнь нүхэр Сталинда үгтэһэн байба. Нүхэр Сталин минии шүлэгые энеэбхилэн һайшаагаа һэн,—гэжэ һүүлээрнь бэшэһэн байха юм.

Поэдүүд Ц. Галсанов, Ж. Тумунов, Ч. Цыдендамбаев, Ш. Нимбуев, Д. Жалсараев болон бусад өөһэдынгөө шүлэг, дуунууд, поэмэнүүд соо нүхэр Сталинда бурят-монгол арадай инаг дуратай байһые яһала шадамараар харуулдаг байна. Эдэнэй эрхим һайн зохёолнуудынь агуухэ вождиин ухаанай хэмжээлэшэгүй хүсэ шадалые, гүн гүнзэгые тэмдэглэһэн байна.

Сэсэн мэргэн вождь нүхэр Сталинай ударидалга доро бурят-монгол советскэ литература профессиональна талаараа бэежэнги, реалистическэ талаараа эли тодо, идейнэ талаараа шууд шэглэлтэй болонхой.

И. В. Сталин советскэ уранзохёолшодые «хүнэй ухаан сэдьхэлэй инженернүүд» гэжэ нэрлээ һэн, гол творческо методыень социалистическэ реализм гэжэ тодорхойлжо, советскэ литературын ниитын ба хүмүүжүүлхы удхашанарые үндэр дээрэ үргөө. Бурят-монгол уранзохёолшод коммунизмые байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдые өөһэдынгөө зохёолнууд соо эли тодоор, уран шадамараар харуулжа, хүндэтэ зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр гүйсэдхэхэ ёһотой.

М. Хамаганов, филологическа наукануудай кандидат, БМАССР-эй уранзохёолшодой союзай харюусалгата секретарь.

КЛЕМЕНТ ГОТВАЛЬД

Чехословацка Республикын Президент, Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэ тухай

ПРАГА, мартын 16. (ТАСС). Республикын Президент, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэ 1953 оной мартын 19-дэ, үдэрэй 13 часта болохо гэжэ Чехословацка телеграфна агентство дамжуулна.

Клемент Готвальдын бэетэй хуурсаг Пражска Градай (Кремлиин— ред.) испанска зал дотор табигдажа, тус зал худар оролго мартын 16-һаа нээгдэхэ байна.

1953 оной мартын 19-дэ, четвергдэ, эгсэ 13 часта хүдэлмэриин бүхы участогуудта ажал хүдэлмэри 5 минутын туршада зогсоогдохо, бүхы транспортын ябалга бүхы республика дотор байлгагдаха байна. Тиихэтээ хамта предприятинууд, түмэр замай транспорт ба пароходууд табан минутын туршада сирэнэ ба гудогуудые дуугаргаха юм.

Словакиин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Президиумэй, Словакиин Национальна фронтын түлөөлэгшэдэй корпусой ба ябуулга хэхэ Центральна Комитедэй хандалга

ПРАГА, мартын 15. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор нүхэр Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан Словакиин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй, Словакиин Национальна фронтын Түлөөлэгшэдэй корпусой ба ябуулга хэхэ Центральна Комитедэй шаналал-гашуудалай заседани үсэгэлдэр Братиславта болобо. Чехословакиин бүхы ажалшадта Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Чехословацка Правительствын болон Национальна фронтын ябуулга хэхэ Центральна Комитедэй хандаһан хандалгые Түлөөлэгшэдэй корпусой түрүүлэгшэ Рудольф Стрейхал уншаба. Энэ заседани дээрэ хандалга баталан абтаа. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Ленин ба Сталинай агуухэ шаби, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын бүхэдэлхэйн лагериин элитэ ехэ түлөөлэгшэ, чехословацка хүдэлмэришэн ангиин вождь ба манай арадай-демократическа Эхэ ороной эсэгэ, инаг хайрата нүхэр Готвальдын зүрхэниинь сохилхоёо болибо.

Һаад бэрхэшээлнүүдэй ушарбашье, манай эрэлхэг чехословацка арадые хүсэд баян ба золтой жаргалтай социалистическэ ажабайдалда хэлбэришэгүйгөөр хүтэлэн асарһан манай сэсэн мэргэн вождь, сталинска түхэлэй ударидагшын наһанһаа нүгшэжэ ехэ хохидол тохёолдоһонтой дашарамдуулан парти ба Словакиин бүхы ажалша арад эдэ хүндэ минутануудта гүнзэгы ехээр уйдан гашууржа байна.

Тэрэнэй сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр гэжэ хандалга соо заагдана, Советскэ Союзай ба нүхэр Сталинай өөрынь тон ехэ туһаламжаар Чехословакиин Коммунистическэ парти болон манай чехословацка арад илалта туйлаа.

Тэрэнэй сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр социализмын илалта түгэлдэр замда бидэнэр орообди.

Тэрэнэй сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр Чехословакиин Коммунистическэ парти ба чехословацка арад 1948 оной алдарта февральска үдэрнүүдэй үедэ гүрэнэй экзамен барижа гараһан ба манай эрхэ сүлөө ба социалистическэ байгуулалтые хамгаалагша — Советскэ Союзда бүри нигтаар дүтэлэн жагсаа.

Тэрэнэй сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр словацка ажалшан арадай ажабайдал шэнэдхэн хубилгагдаа.

Манай инаг Чехословацка Эхэ ороной сүлөөлэгдэһэнэй түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн Словакиие индустриализацилха талаар нүхэр Готвальдын хараалһан асари ехэ түсэб бэелүүлэгдэн, энергетическэ агуухэ түхеэрэлгэнүүд, промышленна шэнэ предприятинууд бариглана. Манай арадай творческо агуухэ хүсэнүүд хүгжэн дэбжэнэ.

Тэрэнэй сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр ажалша таряашадай золтой жаргалтай ажабайдалай үндэһэ һуури—хүдөө ажахын единэ кооперативууд амжалтатайгаар хүгжэнэ.

Бидэндэ тэхэрюулэгдэшэгүй хохидол тохёолдобо гэжэ хандалга соо онсо тэмдэглэгдэнэ. Бидэнэр эсэгээ, партиингаа инаг Түрүүлэгшые, сэсэн мэргэн ба хёрхо хурса Президентээ алдабабди. Теэд бидэнэр гансаардаңги бэшэбди. Агуухэ ба илагдашагүй Советскэ Союз, хүсэн түгэлдэр Арадай Хитад, арадай демократиин бусад оронууд ба эб найрамдалай бүхэдэлхэйн лагерь бидэнтэй хамта.

Чехословакиин Национальна фронтдо ородог партинууд болон организацинууд гашуудалаа мэдүүлнэ

ПРАГА, мартын 15. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор чехүүд ба словагуудай Национальна фронтдо ородог бүхы партинууд болон организацинуудһаа Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ шаналалай телеграмманууд ороно. Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые тойрон бүри нигтаар жагсажа, тэрэнэй хүтэлбэреэр Клемент Готвальдын захяануудые хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэбди гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

Чехословакиин ажалшад вождьтоёо хахасажа байна

ПРАГА, мартын 16. (ТАСС). Пражска Градай (Кремлиин — ред.) туйлай ехэ Испанска зал, Люстрэнүүд, сонхонууд, толи-гэрэлнүүд, ханануудай алталмал гоёолтонууд гашуудалай хара хилэнээр хязазалагданхай. Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдын бэе хуурсаг соо хэгдээд, үндэр табсан дээрэ табигданхай.

Үглөөнэй арбан нэгэн час. Хүдөөлүүлгын маршын аялга сonостоно. Премьер-министр А. Запотоцкий түрүүтэй правительствын гэшүүд, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүд, Арадай Суглаанай түлөөлэгшэд, Советскэ Союзай болон арадай демократиин оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд зал худар аалиханаар ороно. Тэдэнэр хуурсагта ойртон ошожо, веногуудые табина. Клемент Готвальд Чехословацка армиин Верховно Главнокомандалагшын формотой хэбтэнэ.

Түрүүшын веногууд Чехословакиин правительствын ба Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй зүгһөө, СССР-һээ Чехословакида байгаа посольствын, СССР-һээ Чехословакида байгаа сэрэгэй атташейн зүгһөө табигдаа. Удаань Польшын, Хитадай Арадай Республикын, Румыниин, Болгариин, Венгриин, Корейскэ Арадай-Демократическа республикын, Албаниин дипломатическа түлөөлэгшэд, Чехословакиин Национальна фронтын хэрэг-ябуулгын центральна комитедэй, Национальна Суглаанай, Чехословацка армиин, национальна аюулгүй байдалай министерствын, Прага городой ажалшадай, профсоюзуудай Центральна Комитедэй, чехословацка залуушуулай союзай, чехословацко-советскэ хани барисаанай союзай делегацинууд веногуудые табина.

Республикын президент Клемент Готвальдын хуурсагай дэргэдэ тэрээнэй соратнигууд, КПЧ-гэй Политическэ секретариадай гэшүүд Антонин Запотоцкий, Вилем Широкий, Яромир Доланский, Карел Бацилек, Алексей Чепичка, Вацлав Копецкий, Антонин Новотный гэгшэд хүндэлэлэй караулда зогсоно. Вождьтоёо хахасахаяа ерэһэн ажалшад зал худар ороно. Хүдэлмэришэд, албахаагшад, студентнэр, тэрэй эзэн эхэнэрнүүд һубарин ябана. Тэдэнэр хуурсагай дэргэдэ веногуудые дүмүүхэнээр табяад, инаг түрэл вождиингоо түрэл, танил шарайе шэртэн харана.

Пражска Град шадархи үйлсэнүүдтэ хүн зон дүүрэн. Өөһэдынгөө вождьдо һүүлшынгээ хүндэлэлые үгэхын тула ажалшадай делегацинууд ерэжэл байна. Эдэ хүнүүдэй нюур шарайда гүнзэгы гашуудалай тэмдэг үзэгдэбэшье, коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, Советскэ Союзай туһаламжаар орон доторoo социализм байгуулхабди гэһэн найдабарие тэдэнэр сэдьхэлдээ хадагалжа ябана.

Чехословакиин бүхы арадай гашуудал

ПРАГА, мартын 15. (ТАСС). Республикын Президентын резиденцын байдаг Град (Пражска кремль) дээрэ гүнзэгы гашуудалай тэмдэг—хара туг үлгэгдэбэ. Наһанһаа нүгшэһэн Президент Клемент Готвальдын хэбтэһэн Град тээшэ Чехословацка арадай бүхы һанал бодол хандуулагдана. Пражска кремль тээшэ Прагын бүхы районуудһаа хүн зон олоороо ошоно. Веногуудые бариһан делегацинууд, хүүгэдээ тэбэриһэн эхэнүүд тиишэ шэглэн ошоно.

Президентын сасуутан-үнинэй хүдэлмэришэд шаналал-гашуудалтайгаар ябажа гаранад. Тэдэнэр хадаа Готвальдын залуу байһые, митингнүүд ба хүдэлмэришэдэй суглаанууд дээрэ түрүүн үгэ хэлэһыень һанана, тэрэнэй чехословацка Коммунистическэ партиие эмхидхэгшэдэй нэгэн, хожомынь партиин вождь байһыень ба хододоо простой, түбшэн хүн байһыень һанана.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, Чехословацка Республикын Правительствода, Чехословацка Республикын Национальна Суглаанда Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй телеграммые талмай дээрэ бүлэг бүлэгөөрөө зогсон городой хүн зон шагнана.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй телеграммые гансахан Пражска кремль соо уншана бэшэ, харин шаналан гашуудажа байһан Бронодо, Остравада, Чешскэ Будийовицануудта, Еглавада, Плзендэ уншанад—ханинарай энэ хүндэ үедэ, тон ехэ уйдхар гашуудалай үдэрнүүдтэ хаа хаанагүй этигэл найдабари түрүүлнэ. Хүнүүд Готвальдын наһанһаа нүгшэһые шаналха зуураа, тэдэнэр хадаа гансаардаңги бэшэбди, харин бидэнтэй зэргэлээд шалгагдамал хани—Советскэ Союз, тэрэнэй Коммунистическэ парти байна гэжэ һайнаар мэдэнэ.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ Брненскэ Зброевкэдэ, Ян Швермын нэрэмжэтэ заводто, Еглавада болоһон шаналал-гашуудалай митингнүүд дээрэһээ эльгээһэн телеграманууд соогоо хүдэлмэришэд угаа ехэ уйдхар гашуудал мэдүүлхэтээ хамта, республикын ажалшад Чехословакиин Коммунистическэ партиие тойрон бүри нигтаар жагсаад, орон доторoo социализм байгуулхын түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэхэ тэжэ батаар найдуулнад.

Готвальдов городто болоһон шаналал-гашуудалай митинг

ПРАГА, мартын 15. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентство дамжуулна:

Готвальдов городой ажалшад зургаан хоногой урда тээ агуухэ Сталинай захяануудые үнэн сэхээр дүүргэхэбди гэжэ тангаригаа үгэһэн ажалай талмай тээшэ энэ үдэр таһалгаряагүйгөөр һубарилдан ошобод. Республикын Президент Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэн тухай Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Чехословацка Республикын правительствын болон Национальна фронтын ябуулга хэхэ Центральна Комитедэй мэдээсэлые сугларагшад гүнзэгы ехэ уйдхартайгаар зогсон шагнабад.

Бидэнэр, готвальдовецууд байһан туладаа,—гэжэ КПЧ-гэй городской комитедэй секретарь Олдржих Павловский хэлэбэ,—нүхэр Готвальдын һургадагай ёһоор эдэ хүндэ минутануудта зоригоо хухарангүй байжа шадаха ёһотойбди. Партиие, Правительствые болон ахадүү Советскэ Союзые тойрон бидэнэр нигтаар жагсаха, социализмые, прогрессые ба эб найрамдалые бата бэхеэр сахин хамгаалха ёһотойбди.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, мартын 16. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мартын 16-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрэгшэ үдэр корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд фронтын хоёр участогууд дээрэ американо-английска интервентнүүд болон лисынмановска сэрэгүүдэй тагнуулай отрядуудтай бага зэргэ тулалдаһан байна.

Мүнөөдэр зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай гурбан самолёт унагаагаа.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 14. (ТАСС). Политическэ комитедэй мартын 13-да болоһон үглөөнэй заседани дээрэ коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитедэй элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Заседаниин эхиндэ чехословацка делегациин толгойлогшо Давид үгэ хэлээ. «Уласхоорондын эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые дэмжэхын тулада ООН-эй Уставай зорилгонууд ба принципүүдтэй зохилдуулан хэрэглэгдэжэ болохо арга методүүд» гэжэ нэрлэгдэн коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитет гэдэгэй элидхэлэй Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлдэ оруулагдаһанда, тайлбарилан хэлэбэл, энэ нэрынь комитедэй ажал-ябуулгые далдалан олониитын һанамжые балартуулха зорилготой байһанда Политическэ комитедэй анхаралые тэрэ хандуулаа. США-гэй тусхай нюурнуудай политикые бэелүүлхын тулада ООН-эй Уставай зорилгонууд ба принципүүдые эбдэн дабадаг байһыень энэ комитедэй хэмжээ-ябуулга ба һайшаан дурадхал бүхэниинь элеэр харуулна. Холбоото Штадуудай байгуулхые оролдодог коллективнэ хэмжээ-ябуулганууд гэдэгэй системэ хадаа Холбоото Штадуудай правительствын ба Хойто атлантическа союзда ородог нүхэсэгшэдэйнь сэрэгэй түсэбүүдэй хуби гэжэ комитедэй бүхы ажал-ябуулга баталан гэршэлжэ үгэнэ. Тиимэһээ энэ комитедэй хүдэлмэридэ мартын 12-то үгэ хэлэхэдээ, США-гэй түлөөлэгшын үндэр сэгнэлтэ үгэһэниинь гайхалтай бэшэ байна.

Имагтал Аюулгүйн Советдэ найдагдаһан эрхэтэйгээр коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитедые байгуулһан ушар, — гэжэ Чехословакиин түлөөлэгшэ тэмдэглээ, — ООН-эй Уставые эбдэнэ. Энэ Уставай ёһоор эб найрамдалые ба уласхоорондын аюулгүйе аршалан хамгаалхын түлөө гол харюусалга Аюулгүйн Советдэ тохогдодог байна. Тиимэһээ коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитедэй ажал-ябуулга уялгаяа дүүргэлгэдэнь Аюулгүйн Советдэ имагтал бэрхэшээл ушаруулдаг, харин бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые, уласхоорондын аюулгүйе бэхижүүлхэ ба аршалан хамгаалха хэрэгтэ оройдоошье туһалнагүй. Ушар иимэһээ чехословацка делегаци хадаа дурсагдаһан комиссиин ажал-ябуулха болзорые ООН-эй Генеральна Ассамблейн 9-дэхи сессиин нээгдэхэ хүрэтэр һунаахаар хараалһан резолюциин хамтын проектын түлөө голосовалжа шадахагүй байна.

Удаань, Шэнэ Зеландиин, Египедэй, Швециин болон Канадын түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитедэй элидхэл тушаа резолюциин хамтын проектые дэмжэһэн байна.

Египедэй түлөөлэгшэ резолюциин хамтын проектые дэмжэхэтээ хамта коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитедэй элидхэл соо дурадхагдаһан олон уялгануудые Египет абажа шадахагүй, юуб гэхэдэ арабска оронуудай лигиин үмэнэ хэдэ хэдэн уялгануудые абаһан байнабди гэбэ. «Коллективнэ аюулгүйн» системэдэ экономическа талаараа һулаар хүгжэнги оронуудай өөһэдынгөө нэмэри оруулхань бэрхэтэй, ушарынь хадаа эдэ оронууд хүгжэхынгөө тулада өөһэдөө туһаламжа хэрэглэхэ байна гэжэ Египедэй делегат мүн лэ зааба. Коллективнэ хэмжээ-ябуулганнуудай комитет хадаа экономическа зарим талаараа хүгжэнги оронуудай экономическа талаараа гээгдэнги оронуудта баадхалгануудые хэдэг тухай асуудалые шэнжэлхэ ёһотой байгаа. Юуб гэхэдэ эдэ баадхалгануудынь эб найрамдалые ба аюулгүйе эбдэхэ аюулда хүргэхэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Энээгээр комитедэй заседани дүүрэӭ. Удаадахи заседаниинь мартын 16-да болохо.

Конькигаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө һаяхан Ула... болоһон мурысөөндэ «Локомотив» гэжэ һайндуранай спортивна общество... һуури эзэлжэ, гурбадахи жэлээ барижа байһан дамжуулгынгаа кубок... хододоо хадагалха эрхэ олобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Локомотив» обществын конькишадай команда.

В. Шитиковэй ф...

Мотокросс

Улан-Удэ городто мартын 15-да мотокросс үнгэргэгдэбэ. «Спартак», «Медик», «ДОСААФ», «Динамо» гэжэ спортивна обществонуудай ба автомотоклубай хамта 14 мотоциклистнүүд 50 километртэ урилдаһан байна.

Түрүүшээр 350 кубическа сантиметр литражтай машинатай мотоциклистнүүд урилдааба. 50 километрые 45 минута 28 секунда соо ябажа ерэһэн нүхэр Калинин («Спартак») түрүүлбэ. «Динамо» обществын түлөөлэгшэ залуу мотоциклист Маслов тэрээнһээ ... минутаар гээгдэжэ ерэбэ.

Нүгөө бүлэгтэ мүн лэ спар... вец нүхэр Городецкий түр... Тэрэ хадаа 50 километрые 1... 9 минута 59 секунда соо ... ерээ. Динамовец нүхэр Мо... тэрээнһээ 14 минута 29 секу... гээгдэжэ, 2-дохи һуурида гар...

«Спартак» обществын кома... физкультура ба спортын хэ... дые эрхилхэ городской коми... грамота, дамжуулгын мүнгэн ... барюулагдаба.

И. Альцм...

XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз

Һаяхан Кударын аймагай Шарагалой сельсоведэй «Красный пахарь», «Красный пограничник» гэжэ бишыхан хоёр колхозууд нэгэдэжэ, томодхогдоһон нэгэ колхоз болобо.

Эдэ колхозуудай гэшүүд томодхогдоһон колхозоо Советскэ С... Коммунистическэ партиин ... сьездын нэрэмжэтэ хүдөө аж... артель гэжэ нэрлэбэ.

Энэ колхозой гэшүүд аж... эмхидхэлэй талаар бэхиж... дэлгэрэнгы тогтоол баталан ...

Шефскэ туһаламжаяа үргэлжэлүүлһээр

Бурмонкоопсоюзай правлениин эхин парторганизаци Иволгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозые шефтэ абанхай юм.

Тус коллективэй гэшүүд ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри колхознигуудай дунда үнгэргэхэтэйгөө хамта, 500 экземпляр ном суглуулжа, колхозой клубта нёдондо үгэһэн байгаа.

Мүнөө жэлдэ тэдэнэр шефскэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

Парторганизаци шефтэ колх... элидхэлшэдые эльгээнэ. Со... армиин 35 жэлэй ой тухай ... Полагин элидхэл хээ. Ханын ... тэ гаргалсаа.

Мүн тус коллектив колхозо... барай тарилгада практическ... һаламжа үзүүлхэ, горючиинь ... сэхэ гэжэ хараална.

Д. Колмак...

Модошодто концерт харуулба

Предприятинуудай ба эмхи зургаануудай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд модо бэлэдхэл дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан модошодые концерт, зүжэг харуулгаар хангаха ёһотой гэһэн шиидхэбэри БМАССР-эй облпрофсовет баталһан байна.

Энэ шиидхэбэриие бэелүүлэн, Улан-Удын мяха-консервын к... надай дэргэдэхи уранһайханай... модеятельностиин коллектив ... муховска леспромхоздо ... нүхэр Велярскын хүтэлбэри ... зүжэг наада болон концертн... харуулба. Ерэгшэдые модошо... луунаар угтаа.

А. Дейн...

Һурагшадай экскурси

Үнэгэтэйн дунда һургуулиин (Заиграй) юннадуудай кружогойхид Курбын МТС экскурсяар ошожо ерэбэ. Тэдэнэр хүдөө ажахын машинануудые хараһан, трактор заһабарилгатай танилсаһан байха юм. Механик М. И. Белых Д—54, Д—8 маркын дизельнэ тракторнууд тухай һурагшадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

Юннадууд тэндэ хараһан ... нүүдэ бэшэжэ асараад, тэрээ... хай кружогойнгоо заняти ... хөөрэлдөө хэбэ. Һурагша А... Ерофеев зунайнгаа амаралтын... трактор дээрэ прицепщигээр ... мэрилһэн тула тракторнуудые... мэдэхэ байжа, нүхэдтөө ... трактор тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Л. Молов...

Жэшээтэ һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө

Закаменай аймагай Утаата-Далахайн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой түрүү гэшүүд үнгэрэгшэ жэл соо жэшээтэ һайнаар ажаллажа, ажалта үдэртөө ехэ олзо доход абаа.

Жэшээнь, адуушан Бадма Гармаев үнгэрэгшэ жэлдэ 2060 ажалта үдэр оложо, 2060 түхэриг мүнгэ, 103 килограмм мяха, 62 килограмм тоһо, 220 килограмм ороохо, 622 килограмм аарса абаа. Тиихэдэ нүхэр Цыренжап Будаев 1796 түхэриг мүнгэ 54 килограмм то... килограмм мяха, 192 кило... ороохо, 512 килограмм аарса мэтые абаһан байна.

Колхозой ажалда үнэн зүрх... ажаллаһан нүхэд Ширап Ва... Данзан Даржаев, Жанчип ... нов, Лубсан Ендонов болон ... ажалта үдэртөө нилээд ехэ ... жээнэй мяха, тоһо, ороохо, ... мүнгэ гэхэ мэтые абаа.

Д. Дорж...

ТОБШО ҺОНИНУУД

Ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилагдана. Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз пилорама абажа тодхобо. Мүнөө тэрэнь колхозой барилгада хэрэглэгдэхэ модо хюрөөдэжэ байна. Мүн тээрмэ баригдаа.

Олзотой агнуури. Кяхтын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ к... зой ангуушан Ринчин Цыренд... ков 3 шоно, 113 үнэгэ ба буса... гуудые алажа, ангай арһа ту... ха даалгабаряа 200 процент ... гэбэ.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИП...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства —10-17, пропаганды и переводов—... культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем —11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00497. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0...